

ВАЙНЕРТ Еріх (Weinert Erich; 04. 08. 1890, м. Магдебург, Німеччина — 20. 04. 1953, Берлін) — німецький письменник, перекладач. Член АМ НДР (1950). Нац. премії НДР (1949; 1952). Навч. у школі худож. промислів (Магдебург, 1908–10), у Королів. вищій худож. школі (Берлін, 1910–12). У 1905–13 — вільний художник, графік та книжк. ілюстратор. Був учасником 1-ї світової війни, після демобілізації — учителем у Магдебурзі, актором у Кіссінгені і безробітним. У 20-і рр. публікує перші сатир. вірші «Der verborgene Zeitspiegel» («Приховане дзеркало часу», 1922), «Der Gottesgnadenhecht und andere Abfälle» («Щука божою милістю та інші відходи», 1923), «Affentheater» («Балаган», 1925), «Politische Gedichte» («Політичні вірші», 1928); виступає в ляйпциз. («Реторта») та берлін. політ.-сатир. кабаре; друкується в ліворадикал. виданнях («Weltbühne», «Simplicissimus», «Eulenspiegel», «Roter Pfeffer» та ін.), зближується з робітн. рухом, виступає на мітингах і зібраннях. Поезії цього періоду увійшли до кн. «Erich Weinert spricht» («Говорить Еріх Вайнерт», 1930). Для комуніст. преси, бригад агітпропаганди В. писав вірші, пісні, драм. сценки. 1929 вступив до КП Німеччини. 1931 відвідав СРСР. Засудж. за звинуваченням у «богохульстві, розпалюванні класової ненависті, закликах до повстання» із забороною виступати. Емігрував у Швейцарію, Францію. Публіцист. й поет. антифашист. виступи В. опубл. у кн. «Rufe in die Nacht» («Нічні заклики», 1947). 1935 виїхав до СРСР, де в 30–40-і рр. вийшла низка книг: «Es kommt der Tag» («Настане день», 1934), «Gedichte» («Поезії», 1936), «Deutschland» («Німеччина», 1936), «Rot Front» («Червоний фронт», 1936), «Ausgewählte Gedichte» («Вибрані вірші», 1936), «Gegen den wahren Feind» («Проти справжнього ворога», 1944) та ін. Був

учасником громадян. війни 1936–39 в Іспанії. Враження від пережитого відображено у книзі віршів, оповідань, репортажів, перекладів «Camaradas» («Товариші», 1951). Під час 2-ї світової війни знову в СРСР, пише вірші, листівки, прокламації до нім. солдатів, у яких викриває злочинну сутність гітлерів. режиму: «An die deutschen Soldaten» («До німецьких солдатів», 1942–43), «Memento Stalingrad!» («Пам'ятай про Сталінград!», 1951). Співзасн. і президент Нац. комітету «Вільна Німеччина» (1943). Після повернення 1946 на батьківщину, незважаючи на важку легеневу недугу, невтомно працює як письменник і держ. діяч (віце-президент Центр. упр. нар. освіти). Продовжуючи традиції нім. політ. лірики Г. Гайне, Ф. Фрайліґрата, Г. Веєрта та ін., В. розглядав поезію як зброю в соц.-політ. боротьбі. За характером і осн. спрямованістю його вірші публіцист., наступал.-воєвничі, викривал.-сатир., нерідко з дидакт. настановою та просвітн.-вихов. тенденціями. Широкий діапазон поет. засобів — від легких кабаретич. форм і афорист. гасел до тонкої словес. гри, в'їдливого пародіювання, гротеск. сатири на політ. процеси і сусп. порядки. В. плідно займався худож. перекладом з франц. (Е. Пот'є), рос. (поема «Демон» М. Лермонтова, вірші для дітей С. Маршака) та укр. мов. 1951 у перекладах В. вийшли кн. «Die Haidamaken und andere Dichtungen» («Гайдамаки та інші поезії») Т. Шевченка та «Ich seh ohn' Grenzen Felder liegen» («Я бачу безмежні поля») І. Франка. Уклав збірку творів нім. письменників українською мовою «Ніч і світанок» (1937). Переклав для двотом. видання нім. мовою «Кобзаря» Т. Шевченка (Москва, 1951) такі вірші та поеми, як «Тарасова ніч», «Чигирине, Чигирине», «Стоїть в селі Суботові», «Холодний яр», «Русалка», «Причинна», цикл «В казематі», «Не спалося, — а ніч, як море», «Думи мої, думи мої», «Сонце заходить», «Мені тринадцятий минало», «Ще як були ми козаками», «Пророк», «У тієї Катерини», «Нічого кращого немає», «Петрусь», «Якби ви знали, паничі» та ін. Укр. мовою окремі вірші В. переклали М. Марфієвич, М. Зісман та ін. Посмертно опубл. 9-томник «Gesammelte Werke» («Зібрання творів», Берлін, 1955–69), 6-томник «Gesammelte Gedichte» («Зібрання віршів», Берлін; Ваймар, 1970–76).

Основні твори

укр. перекл. – (Вірші) // Ніч і світанок. К.; Х., 1937; (Вірші) // Німеччина. К.; Х., 1937; (Вірші) // Під чоботом фашизму. К.; Х., 1941; (Вірші) // Всесвіт. 1958. № 4; (Вірші) // Там само. 1960. № 8; (Вірші) // Поезія-75. № 4; (Вірші) // Україна. 1980. № 19; (Вірші) // Поклик: Із світової поезії XX сторіччя. К., 1984.

Рекомендована література

1. Троянкер В. Эрих Вайнерт: Библиогр. указ. Москва, 1953; оцінці радянської і зарубіжної критики 50-х років // РЛ. 1969. № 11;
2. Синиченко О. Поема Т. Г. Шевченка «Гайдамаки» німецькою мовою // Твори Тараса Григоровича Шевченка в перекладах на західні мови. К., 1958;
3. Девекін В. Эрих Вайнерт. Москва, 1965;
4. Миронов О. Еріх Вайнерт – перекладач Шевченка в *П. В. Рихло*
5. Погребенник Я. Шевченко німецькою мовою. К., 1973;
6. Лук'янова В. З історії радянсько-німецьких літературних взаємин. К., 1977.

Бібліографічний опис:

Вайнерт Еріх / П. В. Рихло // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32869>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).